

KONFERENCJA NAUKOWA
POLITYKA INFORMACYJNA KOŚCIOŁA
(Warszawa, 28 października 2009)

Instytut Edukacji Medialnej i Dziennikarstwa na Uniwersytecie Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie dn. 28 października 2009 r. zorganizował konferencję naukową pt. *Polityka informacyjna Kościoła*. Pozostałymi organizatorami konferencji byli: Polskie Stowarzyszenie Edukacji Medialnej i Dziennikarskiej im. Jana Pawła II oraz Biuro Prasowe Konferencji Episkopatu Polski. W symposium wzięli udział pracownicy i studenci Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, przedstawiciele środowisk mediów, dziennikarze i rzecznicy instytucji kościelnych. Całość konferencji odbyła się w auli uniwersyteckiej kampusu, przy ul. Dewajtis w Warszawie.

W programie zaplanowano trzy sesje, którym przewodniczyli kolejno: ks. prof. A. Lewek, ks. dr K. Marcyński i dr M. Przybysz. Po otwarciu konferencji i przywitaniu zebranych osób, referat wygłosił ks. abp dr K. Nycz – Wielki Kanclerz Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego. W swoim przedłożeniu omówił on relacje biskupa z mediami. Po przytoczeniu dokumentów Kościoła na temat środków społecznego przekazu, przedstawił niektóre z działań biskupa zmierzające do nawiązania dobrych relacji z mediami, do których zaliczył również nieformalne spotkania z dziennikarzami.

Mass media operują informacjami. Następny mówca, ks. prof. A. Lewek, przybliżył pojęcie „informacji” w dokumentach Kościoła. Ważne jest, aby informacja służyła prawdzie, dobru oraz była użyteczna. Jedną ze znaczących współczesnych instytucji ukazujących Kościół w Polsce jest Katolicka Agencja Informacyjna. Mgr M. Przciszewski przybliżył zebranim zasady, według których układane są relacje pomiędzy wymienioną Agencją a różnymi mediami. Instytucja ta przygotowuje newsy z tematyki kościelnej dla innych mediów, uczestniczy w debacie publicznej, a także reaguje w sytuacjach kryzysowych. Z kolei, ks. dr K. Marcyński wygłosił referat nt. obecności Kościoła na tzw. „informacyjnej autostradzie”. Podkreślił, że Kościół powinien być obecny w mediach, które stały się współczesnym areopagiem. Głosząc swoje przesłanie religijne, uczestniczy on jednocześnie w przekazie informacji. Następnie, dr M. Przybysz omówiła zagadnienie obiegu informacji w Kościele, zaznaczając, że obieg ten domaga się właściwego zarządzania. Dobra informacja bowiem wymaga kompetentnych osób, które w odpowiednim czasie powinny przygotować stosowny komunikat.

Po krótkiej przerwie, drugą sesję rozpoczęło wystąpienie dr E. Grzybowskiej, rzeczniczki diecezji płockiej. Przedstawiła ona zadania i wyzwania stojące przed rzecznikiem prasowym w instytucji kościelnej. Podkreśliła, że koniecznymi warunkami w pełnieniu tego zadania, oprócz znajomości warsztatu dziennikarskiego, jest znajomość życia Kościoła oraz teologii. Następny mówca, ks. dr R. Nęcek, który jest rzecznikiem prasowym w diecezji krakowskiej, wskazał na wagę kompetencji osób współpracujących z mediami. Analizę stanu prasy katolickiej przedstawił ks. dr A. Adamski. Wskazał, że najważniejszymi i dobrymi tytułami prasowymi są „Niedziela” i „Gość Niedzielny”, co potwierdzają badania. Zazaczył, że istnieje też wiele innych diecezjalnych, czy regionalnych pozycji, jednakże brakuje ogólnopolskiego dziennika. Wspomniał, że istnieją słabsze tytuły, jak np. „Tygodnik Powszechny”.

Świat mediów to również radio i telewizja. Temu zagadnieniu, tj. obecności Kościoła w eterze, wystąpienie swoje poświęcił dr G. Łęcicki. Stwierdził, że najbardziej zauważalne i jednocześnie ogólnopolskie jest Radio Maryja. Istnieje w sumie 47 rozgłośni katolickich. Zwrócił uwagę, że obecnie zauważa się proces łączenia stacji komercyjnych. Zaznaczył, że zjawisko to dotyczy także katolickich sieci, np. Plus i Vox. Pomimo takich zabiegów, nadal brakuje silnej i zjednoczonej obecności kościelnej w radiowym eterze. Jeszcze gorzej sprawa wygląda, gdy chodzi o telewizję.

Następnym ważnym środkiem przekazu jest Internet. Temat mikropolityki informacyjnej Kościoła w sieci przedstawił dr M. Robak. Stwierdził, że treści kościelne oraz liczne instytucje związane z Kościołem są obecne w sieci internetowej. Jednakże, zauważa się potrzebę większego zaangażowania katolików w tym zakresie. W swoim wystąpieniu zasygnalizował także niektóre problemy, jakie jawią się w tym zakresie w kontekście prawa kanonicznego. Rozwiązanie trudności mogłoby przynieść np. certyfikowanie stron, rozumiane jako wyróżnianie najlepszych, oraz większa współpraca wielokierunkowa (kontakt różnych podmiotów kościelnych). Referat ks. dra J. Klocha (rzecznik Konferencji Episkopatu Polski) o doniesieniach prasowych na temat finansów kościelnych zamknął drugą sesję obrad. Warto zauważyć, że część referatów została przedstawiona w formie multimedialnej, nie tylko jako „suche” ustne wystąpienie. Taki sposób przedstawiania treści jest bliższy współczesnemu odbiorcy, do którego dociera wiele obrazów, często dominujących w jednoczesnym zestawieniu ze słowem.

Po przerwie obiadowej odbył się panel dyskusyjny nt. *Jak usprawnić komunikację Kościoła i mediów w Polsce?* W dyskusji, oprócz prelegentów występujących w czasie konferencji, wzięli udział przedstawiciele prasy, m.in. E. Czackowska („Rzeczpospolita”), K. Wiśniewska („Gazeta Wyborcza”), A. Pietrowa (KAI). Konferencję zakończył ks. prof. A. Lewek.

We współczesnym świecie nieustannie „produkowana” jest informacja. Z tego procesu Kościół nie może się wyłączyć. Przeciwnie, potrzebna jest aktywna jego współpraca ze światem mediów. W mediach, które stały się nowym terenem misyjnym, głos Kościoła winien być wyraźny i czytelny. Wymaga to z kolei fachowego przygotowania osób i instytucji kościelnych współpracujących ze środkami społecznego przekazu. Konferencja pokazała, że oprócz odgórnych (np. strukturalnych) rozwiązań, oraz tworzenia określonej polityki medialnej przez instytucje kościelne, świat mediów powinien być „oswajany” przez poszczególnych katolików. To oznacza m.in. ich autoformację do tego, by być świadomym odbiorcą przekazu medialnego. Również zaangażowanie w sieci internetowej jest polem działania, czy misyjnego zaangażowania wiernych. Złożoność problematyki podjętej w czasie konferencji pokazuje, że niełatwo w tej dziedzinie o proste odpowiedzi. Jednakże tematyka medialna winna być zauważona nie tylko na gruncie teologii pastoralnej, ale również w odniesieniu do prawa kanonicznego.

Ks. Arkadiusz Domaszk SDB
UKSW, Warszawa